

Høringsnotat til bekendtgørelse om frisættelse af eldata

Kontor/afdeling
Energieffektivisering og data

Dato
30-05-2024

J nr. 2024 - 3694

/JPA, HLKRL

Indhold

Baggrund	2
Høringssvar.....	2
Balance mellem omkostninger og samfundsgevinster ift. databrugernes behov for data	2
Ingen udskiftning af målere	3
Samarbejde mellem netvirksomhederne og databrugere	3
Høring og inddragelse af databrugere	4
Samarbejdsaftale	4
Årlig redegørelse.....	5
Nuværende vilkår og betingelser for ekstern adgang til Energi Data Service	5
Samarbejde mellem netvirksomhederne og Energinet ift. IT-plattform til dataadgang	5
Sanktionsmuligheder	6
Krav til dataleverancer	6
Berigelse af data	7
Afrapportering ved tilsyn	7
Dataetik ift. anonymisering af data	8
Mulighed for sideløbende dataaktiviteter	9
Positive tilkendegivelser.....	9
Efterspørgsel efter yderligere tiltag	9
Høringssvar vedrørende bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om indtægtsrammer for netvirksomheder og bekendtgørelse om ikrafttrædelse af elforsyningslovens § 22, stk. 1, nr. 8.....	10

Energistyrelsen

Carsten Niebuhrs Gade 43
1577 København V

T: +45 3392 6700
E: ens@ens.dk

www.ens.dk

Baggrund

Bekendtgørelse om frisættelse af eldata blev sendt i ekstern høring den 16. april 2024 med frist for afgivelse af høringssvar den 15. maj 2024.

Høringsnotatet omfatter også bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om indtægtsrammer for netvirksomheder og bekendtgørelse om ikrafttrædelse af elforsyningslovens § 22, stk. 1, nr. 8. Disse bekendtgørelser understøtter bekendtgørelse om frisættelse af eldata ved at sikre ikrafttrædelsen af hjemmelsbestemmelsen i lov om elforsyning § 22, stk. 5, samt tilføje indtægtsdækning for omkostninger til frisættelse af data ved ændring af indtægtsrammebekendtgørelsen.

Høringssvar

Der er modtaget i alt 16 høringssvar i høringsperioden, der alene vedrører bekendtgørelse om frisættelse af eldata, herefter bekendtgørelsen.

Følgende 13 høringssvar har fremsendt bemærkninger til udkastet til bekendtgørelsen:

1. Green Power Denmark (GPD)
2. Energinet (ENDK)
3. Elnetselskabet N1 (N1)
4. Dansk Erhverv (DE)
5. Dansk Industri (DI)
6. Synergi
7. Energiforum Danmark
8. Danmarks Almene Boliger, BL
9. Landbrug & Fødevarer
10. TEKNIQ Arbejdsgiverne
11. Dataetisk Råd
12. Forbrugerrådet Tænk
13. Forsyningstilsynet

Følgende tre høringssvar har oplyst, at de ingen bemærkninger har til udkastet til bekendtgørelsen:

1. Dansk Arbejdsgiverforening
2. Foreningen af Rådgivende Ingeniører, FRI
3. Erhvervsflyvningens Sammenslutning (ES)

I det følgende vil de væsentligste punkter i de indkomne høringssvar blive gennemgået efterfulgt af Energistyrelsens bemærkninger for hvert emne. Bemærkningerne er markeret med kursiv. For detaljerede oplysninger om svarenes indhold henvises der til de fremsendte høringssvar, der fremgår af Høringsportalen.

Balance mellem omkostninger og samfundsgevinster ift. databrugernes behov for data

GPD, N1 og DE anfører i deres høringssvar, at balance mellem omkostninger og samfundsgevinster bør være et vigtigt hensyn ved datafrisættelsen, således at sandsynliggjort værdiskabelse for samfundet skal være drivende for datafrisættelsens ambitionsniveau.

GPD anfører, at det forekommer uvist, hvad "databrugernes behov" dækker over, og det kan således tolkes som en ret omfattende forpligtelse for netselskaberne at tilpasse data efter databrugers specifikke behov. Der er således behov, for at bekendtgørelsen indeholder en afgrænsning, på dette område.

Energistyrelsens bemærkninger:

Energistyrelsen er enige i, at hensynet til en balanceret datafrisættelse skal vægtes højt. Databrugernes behov og ønsker til frisættelse af elforbrugs- og elproduktionsdata bør således være begrundet og indeholde en angivelse af, hvad sandsynlige samfundsgevinster vil være ved et givent tiltag, således at balancehensyn er mulige at redegøre for. Energistyrelsen er derfor enige i, at præmissen for opfyldelsen af databrugernes behov bør beskrives yderligere. Det er gjort ved, at hensynet til afvejningen mellem gevinster og udgifter i datafrisættelsen angives mere eksplicit i bekendtgørelsen.

Høringssvaret har givet anledning til en revidering af § 4, der således lyder:

"§ 4. Netvirksomheden skal f.eks. ved høring inddrage databrugere for at sikre, at data om elforbrug og elproduktion frisættes under hensyntagen til databrugernes behov og samfundsnyttig effekt afvejet i forhold til udgifter forbundet hermed."

Ingen udskiftning af målere

N1 og DE stiller spørgsmålstegn ved, om ønsker og behov til realtidsmålinger af elforbrug og elproduktion skal imødekommes, selvom det vil kræve udskiftning i netvirksomhedernes målerpark.

Energistyrelsens bemærkninger:

Energistyrelsen skal påpege, at hensigten med datafrisættelsen er en fælles og ensartet frisættelse af data, som netvirksomhederne i forvejen er i besiddelse af. Kravet om at data skal være i netvirksomhedernes besiddelse afskærer ønsker til datafrisættelse, der vil medføre udskiftning af netvirksomhedernes målere.

Samarbejde mellem netvirksomhederne og databrugere

N1 og DE påpeger, at det bør være en forpligtelse for netvirksomhederne og databrugere i fællesskab at sikre en hensigtsmæssig datafrisættelse.

Energistyrelsens bemærkninger:

Energistyrelsen bemærker, at Energistyrelsen ikke har hjemmel til at pålægge databrugere nogen forpligtelser herunder forpligtelser til at samarbejde med netvirksomhederne, men forventer, at inddragelse af databrugere vil foregå dialogbaseret, uanset om formen for inddragelse er skriftlig høring eller dialogbaseret mødeafholdelse e.l. Energistyrelsen skal i denne forbindelse understrege, at det i forbindelse med myndighedsgodkendelsen af datafrisættelsesplanen skal være tilstrækkelig med dokumentation til, at Energistyrelsen kan vurdere, hvorvidt inddragelsen er sket i overensstemmelse med bekendtgørelsens formål.

Høring og inddragelse af databrugere

GPD anfører, at det bør tydeliggøres, at forpligtelsen til at høre databrukerne er en fælles forpligtelse på tværs af alle netvirksomhederne. GPD anfører desuden, at det er uklart, hvordan databrukerne skal identificeres og inddrages.

Energistyrelsens bemærkninger:

Energistyrelsen skal understrege, at det er op til netvirksomhederne i fællesskab at gennemføre inddragelse af databrugere. Databrugere er ikke en defineret gruppe af personer, hvorfor der påhviler netvirksomhederne en vis frihed under ansvar i forhold til at udvælge en hensigtsmæssig og omkostningseffektiv metode til at sikre, at databrugere får tilstrækkelig mulighed for at blive hørt i forbindelse med planlægningen af datafrisættelsen. Energistyrelsen har i bekendtgørelsesteksten foreslået, at inddragelse kan ske ifm. fx en høring. Energistyrelsen kan desuden tilbyde, at identifikation og inddragelse af databrukerne vil kunne ske i regi af Forsyningsdigitaliseringsprogrammet.

Samarbejdsaftale

GPD efterspørger, at Energistyrelsen forholder sig til, hvordan aftaleudkast til samarbejdsaftalen udarbejdes.

Energistyrelsens bemærkninger:

Energistyrelsen bemærker, at samarbejdsaftalen skal udarbejdes sideløbende med udarbejdelse af netvirksomhedernes plan for datafrisættelse og vedlægges planen som bilag, jf. bekendtgørelsens § 10, stk. 2, nr. 5. Samarbejdsaftalen skal indeholde de forhold, der er beskrevet i bekendtgørelsens § 8, samt understøtte muligheden for at tilgodese databrugernes behov. Det er netvirksomhederne, der har det overordnede ansvar for datafrisættelsen, og det vil derfor være oplagt, at netvirksomhederne har initiativet i forhold til udarbejdelsen af samarbejdsaftalen.

GPD anfører, at bekendtgørelsen bør indeholde krav om processer og frister for ændringer af den IT-platform, som Energinet stiller til rådighed. Dette omfatter blandt andet en forpligtelse til at sikre en kontinuerlig udvikling af Energinets IT-platform, fx vedrørende anonymiseringsmetodikker og datatabeller.

Energistyrelsens bemærkninger:

For at sikre en smidig proces, finder Energistyrelsen det hensigtsmæssigt, at bekendtgørelsen ikke indeholder krav om processer og frister for ændringer af Energy Data Service. Energistyrelsen skal gøre opmærksom på, at planen for frisættelse af eldata skal indeholde en beskrivelse af den planlagte IT-platform, og en beskrivelse af hvordan eventuelle ændringer til denne planlægges gennemført. Energistyrelsen godkender og fører tilsyn med, at datafrisættelsesplanen og metoden til datafrisættelse herunder ændringer gennemføres som tilsigtet.

Årlig redegørelse

GPD anfører, at kravet om en årlig redegørelse og en revideret plan for frisættelse af eldata vil udgøre et omfattende arbejde.

Energistyrelsens bemærkninger:

Energistyrelsen bemærker, at de reviderede planer først og fremmest skal forholde sig til fremdriften i forhold til den oprindelige plan, herunder hvordan det går med at opfylde databrugeres ønsker. Energistyrelsen forventer derfor ikke, at der vil være tale om et omfattende arbejde i forbindelse med udarbejdelsen af de reviderede planer. Energistyrelsen forventer ikke, at de reviderede planer er meget omfangsrige og Energistyrelsen vil understøtte en smidig og effektiv proces i forbindelse med godkendelse af disse.

Nuværende vilkår og betingelser for ekstern adgang til Energi Data Service

Energinet anfører en forventning om, at den påkrævede samarbejdsaftales vilkår og betingelser skal være i tråd med nuværende vilkår og betingelser for ekstern adgang til Energi Data Service.

Energistyrelsens bemærkninger:

Energistyrelsen bemærker, at der ikke er noget i bekendtgørelsen, som garanterer, at samarbejdsaftalen specifikt og datafrisættelsen generelt skal ske i tråd med nuværende vilkår og betingelser for ekstern adgang til Energi Data Service. Hvorvidt dette er muligt, vil afhænge af de planer, der udarbejdes for frisættelse af eldata, under hensyntagen til databrugernes behov. Energistyrelsen skal dog understøtte, at samarbejdsaftalen skal udarbejdes i fælleskab.

Bemærk dog revidering af § 4's ordlyd:

”§ 4. Netvirksomheden skal f.eks. ved høring inddrage databrugere for at sikre, at data om elforbrug og elproduktion frisættes under hensyntagen til databrugernes behov og samfundsnyttig effekt afvejet i forhold til udgifter forbundet hermed.”

Den tilpassede bestemmelse understreger, at hvis en konkret frisættelsesaktivitet påkræver ændring af gældende vilkår og betingelser for ekstern adgang til Energi Data Service, og samtidig er udgiftsdrivende, skal aktiviteten afvejes i forhold til de samfundsgevinster, der kan sandsynliggøres ved dennes tilføjelse til datafrisættelsen.

Samarbejde mellem netvirksomhederne og Energinet ift. IT-plattform til dataadgang

GPD anfører, at bekendtgørelsen bør indeholde krav om ret til at vælge en anden IT-plattform til datafrisættelsen, hvis samarbejdsaftalen bliver misligholdt, eller mulighed for at få andre udviklere til at foretage nødvendige ændringer i Energinets IT-plattform, såfremt Energinet ikke selv måtte have de nødvendige ressourcer hertil.

Energistyrelsens bemærkninger:

Energistyrelsen skal påpege, at forslag om at give netvirksomhederne mulighed for, at Energinets IT-plattform udskiftes ifm. misligholdelse, 'de facto' vil betyde, at Energinet ved misligholdelse vil komme i konkurrence med private aktører om at levere en IT-plattform til datafrisættelse. Energinet er ifølge deres lovgrundlag afskåret fra at være i konkurrence med private aktører. Det er af denne årsag, at det af § 6 i bekendtgørelsen fremgår, at frisættelsen skal se via Energinets IT-plattform, f.eks. Energi Data Service

Sanktionsmuligheder

GPD påpeger, at sammenhæng mellem bekendtgørelsens rollefordeling og de tilhørende sanktionsbestemmelser er ulige fordelt. GPD anfører, at netselskaberne forpligtes til at indgå en samarbejdsaftale med Energinet om frisættelsen af eldata via Energinets IT-plattform, men ifølge bekendtgørelsen kan Energinet ikke sanktioneres. Dette uanset, at netselskaberne er nødsaget til at benytte Energinets platform.

GPD foreslår derfor, at påbudsbestemmelserne bør sikre, at et eventuelt påbud om opfyldelse af samarbejdsforpligtelser også skal omfatte Energinet.

Energistyrelsens bemærkninger:

Energistyrelsen er enige i GPD's betragtning. Da meromkostninger forbundet med efterlevelse af bekendtgørelseskrav dækkes for både netvirksomhederne og Energinet er det ligeledes hensigten, at tilsynet med efterlevelse af bekendtgørelsens formål rettes mod begge parter.

Høringssvaret har således givet anledning til følgende ændring af bekendtgørelsen:

*”§ 15. Energistyrelsen kan give påbud til en netvirksomhed **eller Energinet** om at udføre nærmere angivne datafrisættelsesaktiviteter eller opfylde nærmere angivne samarbejdsforpligtelser i overensstemmelse med denne bekendtgørelse, hvis virksomheden: [...]*”

Krav til dataleverancer

GPD sætter spørgsmålstegn ved, hvordan databrugernes ønsker skal håndteres, hvis de vurderes u hensigtsmæssige ift. anonymiseringsteknik.

Energistyrelsens bemærkninger:

Data skal anonymiseres, jf. kravene i § 9. Et ønske fra databrukerne skal således kun følges, hvis det kan gøres på en måde, der er i overensstemmelse med § 9.

N1 og DE har udtrykt en bekymring for, at datafrisættelsen ikke underlægges samme krav til dataleverance som eksisterer for Datahubben i dag. Parterne er bekymret for, at bekendtgørelsen kan pålægge netvirksomhederne at levere data med en anden frekvens og validitet, fx realtidsdata, der ikke er understøttet af den eksisterende elmåler infrastruktur.

Energistyrelsens bemærkninger:

Energistyrelsen bemærker, at bekendtgørelsen ikke har til formål at ændre ved leverancer af data, der sker ifm. Datahuben. Energistyrelsen bemærker, at det kan være forbundet med store omkostninger, at ændre på de krav der er til dataleverancer til Datahuben.

Energistyrelsen henviser i den forbindelse til den reviderede § 4, der præciserer, at ønsker og behov til datafrisættelsen skal ske i henhold til en økonomisk afvejning.

Med hensyn til bekymringen om data skal leveres i realtid som følge af bekendtgørelsen, henviser Energistyrelsen til, at kravet om at data skal være i netvirksomhedernes besiddelse afskærer ønsker til datafrisættelse, der fx vil medføre udskiftning af netvirksomhedernes målere.

Berigelse af data

GPD og N1 fremhæver, at det bør være databrugernes opgave at berige data, da data på Datahub på grund af anden regulering ikke kan beriges. Berigelse med andet tilgængeligt data vil dermed være en omkostningstung opgave for netvirksomhederne at løfte.

Energiforum Danmark udtrykker desuden bekymring for, at arbejde med berigede data kan virke begrænsende sammenlignet med rå data, som databrugerne selv har mulighed for at berige.

Energistyrelsens bemærkninger:

Databerigelse henviser til værktøjer og processer, der forbedrer, forfiner eller på anden måde bearbejder rådata. Energistyrelsen påpeger, at netvirksomhederne kun er forpligtet til at berige elforbrugs- og elproduktionsdata med data, de allerede er i besiddelse af. Af denne årsag deler Energistyrelsen ikke den bekymring, der udtrykkes ift. omfattende og omkostningstung databerigelse.

Energistyrelsen understreger, at det kun er saglige og samfundsnyttig forslag til databerigelse, der bør imødekommes. Der henvises til den reviderede § 4.

Energistyrelsen er enige i, at rådata kan være yderst nyttig for dataanvenderne, hvorfor det understreges, at berigelse af data skal være et tilvalg til de rå data, der til en hver tid skal kunne hentes separat i overensstemmelse med den anvendte anonymiseringsteknik.

Afrapportering ved tilsyn

GPD og N1 har i deres høringssvar gjort opmærksom på en diskrepans mellem pålagt anvendelse af en IT-plattform ejet og drevet af Energinet over for det isolerede ansvar, som netvirksomhederne er pålagt ift. redegørelse og afrapportering ved Energistyrelsens årlige tilsyn. Parterne efterspørger, at kravet om redegørelse og afrapportering rettes mod parterne i fællesskab eller direkte mod Energinet.

DE har i deres høringssvar anført, at Energinet alene bør påtage sig redegørelsen for datafrisættelsen i og med de ejer og har ansvaret for den anvendte IT-plattform.

Energistyrelsens bemærkninger:

Energistyrelsen vurderer ikke, at Energinet skal forpligtes til at redegøre for datafrisættelsen, da opgaven med datafrisættelsen er tiltænkt netvirksomhederne. Derfor vurderer Energistyrelsen, at hensynet bedst efterleves ved tilpasning af kravene til samarbejdsaftalen.

Høringssvaret har således givet anledning til følgende ændring af bekendtgørelsen:

Der er indsat en ny nr. 4 til § 8. stk. 1:

”Nr. 4. Forpligtelse til gensidigt at udlevere oplysninger, som er nødvendige af hensyn til opfyldelse af kravene i denne bekendtgørelse.”

Med denne løsning sikres det, at parterne kan få udleveret nødvendige oplysninger til opfyldelse af blandt andet krav vedrørende redegørelse og afrapportering.

Dataetik ift. anonymisering af data

Dataetisk råd og Forbrugerrådet Tænk fremhæver vigtigheden af tilstrækkelig anonymisering samt vigtigheden af myndighedens grundige redegørelse for dataetiske konsekvenser.

Forbrugerrådet Tænk anfører en bekymring for, at der ikke sker en myndighedsgodkendelse af den planlagte anonymiseringsteknik.

Energistyrelsens bemærkninger:

Energistyrelsen skal understrege, at tilstrækkelig databeskyttelse er et centralt hensyn i bekendtgørelsen.

Data om elforbrug og –produktion omfatter både person- og virksomhedsdata, samt oplysninger omfattet af sikkerhedshensyn, hvilket komplicerer afvejningen af relevante beskyttelsehensyn, der skal indgå i vurderingen af en robust anonymiseringsteknik. Energistyrelsen har derfor lagt vægt på de oplysninger, der er omfattet af beskyttelsehensyn og understreget, at frisættelse heraf kun må ske med tilstrækkelig anonymisering. Derudover skal bekendtgørelsens krav om myndighedsgodkendelse og samarbejdspartneres løbende risikovurdering af anonymiseringsteknikken fremhæves som tiltag, der skal sikre formålet om tilstrækkelig databeskyttelse på frisættelsestidspunktet og i fremtiden. Se desuden svar på GPD's bemærkning under afsnit om ”Krav til dataleverancer”.

Energistyrelsen har efter en grundig rådførelse ved kompetente myndigheder erkendt, at det ikke for nuværende er muligt at udstikke retningslinjer, vejledninger eller myndighedsgodkendelse af anonymiseringsteknik uden, at Energistyrelsen påtager sig ansvar fra dataejerne, der efter persondataretten betragtes som dataansvarlige. Det er den dataansvarlige og eventuelle databehandlere, der har den nødvendige indsigt til at vurdere, hvilke beskyttelsehensyn og risici, der bør ligge til grund for udvikling af en robust anonymiseringsteknik, og således også dem der er ansvarlige for eventuelle utilstrækkeligheder. I denne sammenhæng skal Energistyrelsen gøre opmærksom på, at der inden for databeskyttelsesretten sker et løbende tilsyn af databeskyttelsestiltag gennem brugernes adgang og anvendelse af data, hvor forbrugernes databeskyttelse sikres ved inddragelse af de kompetente myndigheder på området, f.eks. Datatilsynet.

Mulighed for sideløbende dataaktiviteter

GPD og Dansk Industri (DI) har stillet spørgsmål til, hvorvidt bekendtgørelsen afskærer netvirksomhederne fra at give adgang til eldata uden for bekendtgørelsens anvendelsesområde.

Energistyrelsens bemærkninger:

Energistyrelsen bemærker, at bekendtgørelsen om frisættelse af eldata sætter rammer for en indtægtsdækket ordning, der har til formål at ensrette og frisætte elforbrugs- og -produktionsdata på tværs af alle netvirksomheder. Denne ordning er underlagt tilsyn og skal varetage en balanceret inddragelse af databrugernes interesser. Hvad netvirksomhederne tilbyder af adgang til egne eldata i anden henseende, er uden for rammerne af denne bekendtgørelse.

Positive tilkendegivelser

Synergi, TEKNIQ arbejdsgiverne, DI, BL, Landbrug & Fødevarer, Energiforum Danmark bakker op om bekendtgørelsen og det kommende arbejde med frisættelse af elforbrugs- og produktionsdata til brug for at fremme grøn omstilling.

Energistyrelsens bemærkninger:

Energistyrelsen vil gerne opfordre til, at databrugere og andre interesserede deltager aktivt ifm. netvirksomhedernes udarbejde af plan for frisættelse af eldata. Energistyrelsen takker parterne for de positive tilkendegivelser.

Efterspørgsel efter yderligere tiltag

Synergi efterspørger, at netselskaberne frisætter alle relevante data, hvilket efter deres opfattelse også omfatter data om infrastrukturen, herunder nettenes geografi, kapaciteter mv.

Energistyrelsens bemærkninger:

Energistyrelsen skal påpege, at bekendtgørelsen er første led i arbejdet med at gennemføre lovgrundlaget for frisættelse af relevante eldata. Yderligere datafrisættelse kræver analyser af brugernes behov, men forventes omfattet i kommende version af bekendtgørelsen.

Synergi, BL efterspørger adgang til ensartede energidata (el-, vand- og varmedata).

Energistyrelsens bemærkninger:

Adgang til data vedr. vand og varme er uden for denne bekendtgørelses genstandsfelt. Energistyrelsen bemærker, at arbejdet med denne efterspørgsel er forankret i Forsyningsdigitaliseringsprogrammet (FDP), som er en del af regeringens digitaliseringsstrategi. FDP vil behandle en lang række forhold med relation til digitalisering og dataadgang, herunder tredjeparts adgang. Energistyrelsen opfordrer alle interesserede til at deltage aktivt i programmet.

Yderligere information kan finde på forsyningsdigitaliseringsprogram.dk.

DI efterspørger indsigt i den valgte anonymiseringsteknik.

Energistyrelsens bemærkninger:

Netvirksomhedernes plan for datafrisættelse offentliggøres på ens.dk jf. § 12, stk. 4, herunder anonymiseringsteknik. Dog kan der være sikkerhedshensyn, der medfører, at detaljeringsgraden omkring den valgte teknik begrænses.

DI efterspørger en servicefunktion, i forbindelse med frisættelsen.

Energistyrelsens bemærkninger:

Energistyrelsen bemærker, at i forhold til servicefunktioner henvises der til kravet i § 10, stk. 2, hvor plan for datafrisættelse skal indeholde en beskrivelse af servicefunktioner mv.

Energiforum Danmark efterspørger retningslinjer for tildeling af adgang til data til 3. part.

Energistyrelsens bemærkninger:

Energistyrelsen skal bemærke, at datafrisættelse giver adgang til alle og 3. partsadgang er således ikke relevant i kontekst af denne bekendtgørelse.

Høringssvar vedrørende bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om indtægtsrammer for netvirksomheder og bekendtgørelse om ikrafttrædelse af elforsyningslovens § 22, stk. 1, nr. 8.

Energistyrelsen har i forbindelse med høringen ikke modtaget bemærkninger til ovenstående bekendtgørelser.